

BRASSÓI LAPOK

Főszerkesztő: SZELE BÉLA dr.

POLITIKAI NAPILAP

Felelősszerkesztő: KOCSIS BÉLA

ÁRA:	Az előfizetés ára helyben:	Az előfizetés ára vidékre:	Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda:	Előfizetési árak külföldre:	HÍRDETÉSEK:	BUKARESTBEN:
2 LEI	Évente . . . . . 480 lei Félévre . . . . . 240 Negyedévre . . . . . 120 Havonta . . . . . 42 Kézbesítési díj havonta 10	Évente . . . . . 500 lei Félévre . . . . . 260 Negyedévre . . . . . 140 Havonta . . . . . 50 Bérmintve postán küldve	BRAȘOV—BRASSÓ, Kapu-uca 64—66. szám. Telefonszámok Szerkesztőség 177. Kiadóhivatal és nyomda 82. sz.	Negyedévre . . . . . 250 lei Félévre . . . . . 500 A portódíjak emelése esetére az előfizetési díj emelésének jogát fenntartjuk magunknak.	Brassó kivételével kizárólag a PUBLICITÉ RADOR, BUCAREST, Strada Berthelot No. 1 vagy annak fiókja! vesznek fel. APRÓHÍRDETÉSEK közvetlenül a kiadóhivatalhoz küldendő vagy bármelyik bizományosunk útján is feladhatók	2-50 LEI Vasárnap 5 LEI

XXX. ÉVFOLYAM.

BRAȘOV-BRASSÓ, 1924. január 31. (Csütörtök)

25. SZÁM.

Egységes fronton,

bár minden fegyvertársi szövetség nélkül harcolnak magyarok és németek iskoláik és kulturájuk megmentéséért. Nemzeti létük, anyanyelvük, művelődési szabadságuk egyképen veszedelemben forog, s most a merő véletlen hozta őket össze, hogy a legdrágább javakért együtt harcoljanak.

Nem kívánjuk, hogy a kormány teljesen elutasító álláspontja, a minden jogot megsemmisítő iskolareform teremtse meg köztük a közös küzdelem öntudatos egységét és szervezethez, de ha ez a végzetes végzés bekövetkezik, pillanatig sem szabad habozniok a szoros küzdő szövetség megteremtésében. Ennek már amúgy is régen, sőt az első törvényellenes cselekedetek után meg kellett volna történnie, de még most sem késő, s ma inkább mint valaha időszerű, kötelező.

A gyulafehérvári határozat, s főképen a párisi szerződés, mely a kisebbségek jogait körülírja, s amely Románia kormányát kötelezi iskoláik és anyanyelvük szabadságának biztosítására, egyképen illetik mind a magyar, mind a német nemzeti kisebbséget. Az egyik joga ép olyan mint a másiké, az egyiknek sérelme ugyanaz, mint a másiké, s az egyik csak úgy ragaszkodik a törvényhez és az élethez, mint a másik.

Ezekben az időkben, mikor a romániai nemromán nemzetek szabadságáról és létéről van szó, amikor egy nemzetközi kötésnek, s az állam alkotmányának és törvényeinek kell érvényt szerezni, s amikor szent és elidegeníthetetlen örök emberi igazságok vannak veszedelemben, nincs helye az önző egyoldalú taktikának, még kevésbé a másik rovására való érvényesülési törekvésnek. A szászoknak és sváboknak magáért az elvért, az igazsáért, a közös eszmények és elvek diadaláért kell a magyarokkal együtt, egy blokkban, szétválaszthatatlan lelki és erkölcsi kapcsolatban küzdeniök. A történelem és a lelkiismeret mindenkor sőtét erinnszék gyanánt fogja őket üldözni, ha kicsinyes opportunusból, vagy külön kedvezmények reményében magának a küzdelem valódi céljának jellegét gyöngítik, ha a mának egy tál lencséjeért, a miben konkoly lesz, s amit drágán kell megfizetniök, eladják a jövő üdvösségét, az alku tárgyául nem szolgálható népi szabadságot, s a nemzeti individualitás örök jogát. Hiszen ha nekik parciális és időleges sikerük lenne is, gyötrelmes lesz sorsuk a bizonytalanságtól és aggodalomtól, s attól a vádló tudattól, hogy a magyarok, kik egyképen voltak megfosztva a kulturális fejlődés biztosítékaitól, tovább szenvednek. Ha pedig őket is, mint a magyarokat a hatalom ridegsége és kiméletlensége tovább is megfosztaná a levegő és napvilág örömeitől, amihez Istentől és históriától való elidegeníthetetlen szent joguk van, akkor az a tudat fogja őket gyötörni, hogy a közös, elhatározó, s egyként kötelező küzdelemért, tehát a győzelem egyetlen lehetséges alkalmát elmulasztották.

Mi nem kívánjuk, hogy német testvéreinket a kormány is ép úgy elutasítsa törvényes követeléseivel, mint a magyarságot, hiszen minden ő vívmányuk csak precedensül szolgálhat a magyar követelések számára, de a különálló küzdelem már ma is úgy kell tekintenünk, mint a mindennekfőlött álló közérdek alárendelését az alkalmi és partikuláris érdeknek.

Meggyőződésünk, hogy a romániai nemzeti kisebbségek együttes harca a

kultúra szabadságáért és a teljes egyenlőségért, az egyetlen út és mód a diadal számára. Ha Xerxes ama fenyegetésére, hogy seregének a nyilai felhőbe borítják Görögországot, a hellén öntudat azzal válaszolhatott, hogy akkor az árnyékban fog harcolni, a romániai nemzeti kisebbségek is — elszánt és

szilárd szövetségben — azt felelhetik a nyilazó kormányoknak, hogy napjuk elborulásával a jog és törvény árnyékában fognak harcolni.

Még egyszer mondjuk: el az oppor-tunizmussal és partikularizmussal és meg kell teremteni a nemzeti kisebbségek szövetségét!

Uj európai konferenciára készül Macdonald

Kölcsönösen törlik az angol és orosz tartozásokat
Meggzúnt az angol vasutassztrájk

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

BRASSÓ, január 29. Londonból érkezett jelentés szerint az Observer azt közli, hogy mielőtt Oroszországnak de iure elismerésében megegyezés volna várható, bizonyos problémák megvitatandók. A jelenlegi és legutóbbi angol kormány orosz politikája között az egyetlen különbség az, hogy

a jelenlegi kormány hajlandó Denikin, Wrangel és mások hadviselésével kapcsolatban Angliának Oroszországgal szembeni kötelezettségeit elismerni. Az angol kormány, amennyiben kormány-tartozások jönnének tekintetbe, hajlandó az orosz-angol tartozások kölcsönös törlését elfogadni.

Macdonald új európai konferenciát akar összehívni

Ugyancsak egy londoni távirat szerint az Evening News közli, hogy

Macdonald azzal a tervvel foglalkozik, hogy európai konferenciát fog indítványozni, amelyen

szabályozzák a függő kérdéseket, a német reparáció ügyét,

a szövetségi háborús adósságok törlesztését, s egyúttal új kereskedelmi kapcsolatok megteremtését fogják keresni.

Balfour a munkáskormány ellen

Balfour tegnap a konzervatív párt-üléshez levelet intézett, amelyben azt írja, hogy azt a nézeteltérést, amely most a liberálisok és konzervatívok között fennáll, nem annyira a különböző politikai hitvallás, hanem csupán pártkérdés idézte elő. Egyben megvádolja a liberálisokat azzal, hogy az alsóházban oly pártot segítettek hatalomra, melynek a legkevesebb joga van arra, hogy az ország nevében beszélhessen.

Meggzúnt az angol vasutassztrájk

A Reuter ügynökség jelenti, hogy a vasutassztrájkot sikerült békés uton elsimítani.

Kudarcot vallott Franciaország pfalzi akciója

Macdonald nem támogatja a szeparati tákat
Bajorországban új államcsíny készül

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, január 29. A mai táviratok majdnem egyhangulag arról számolnak be, hogy Franciaországnak pfalzi akciója teljes kudarcot vallott, s Franciaország teljes visszavonulásával fog végződni. Ezt most már Párisban is látják, s a francia kormány mindent elkövet, hogy a helyzetet, amennyire lehet, mentse és kudarcát lehetőleg kisebbítse.

A tanácskozások szakadatlanul folynak, amelybe most váratlanul belevonták Jasparré, a belga külügyminisztert is. Jasparré Brüsszelből történt elutazásán minden előzetes bejelentés nélkül történt, s Brüsszelben élénk feltűnést és érdeklődést keltett. Jasparré — úgy lát-szik — azzal az intencióval ment Párisba, hogy úgy a Ruhrvidék, mint pedig Pfalz kérdésében tiszta helyzetet teremtsen.

Poincaré vasárnap délután tárgyal Jasparral, majd este vacsora volt, amelyen Benes csehszlovák külügyminiszter is részt vett.

A tanácskozás szenzációs eredményt végződött, mert azon Poincaré és Jasparr megállapodtak abban, hogy

úgy a francia, mint a belga kormány lemondanak arról a szándékukról, hogy Pfalz szeparatista kormányát elismertessék a rajnai bizottsággal.

Erre a szenzációs elhatározásra minden valószínűség szerint Macdonald magatartása indította. Poincarét.

Macdonald és a pfalzi kérdés

Londonból érkezett jelentés szerint ugyanis Macdonald áttanulmányozta Clyve jelentését a pfalzi helyzetről, s úgy határozott, hogy

eszmecserét indít Páris és London között a pfalzi kérdésben. Az a benyomás, hogy a békét Pfalzban könnyen helyreállíthatnák, ha megvonná a támogatást a francia szeparatistákról,

s ha továbbra is a törvényes helyi hatóságok végeznék a pfalzi terület igazgatását.

Hogy mennyire kellemetlen volt Franciaországra nézve Clyve pfalzi körutja, mi sem bizonyítja jobban, mint

az, hogy mindazokat a helyi hivatalnokokat, akik Clyvet tájékoztatták, pénzbírsággal sújtották.

Az ellentétek kiegyenlítése céljából — mint a Chicago Tribune jelenti — Jasparr felajánlotta Poincarénak, hogy Londonba utazik, s tárgyal Macdonaldal a megszálló hatalmak nevében, Poincaré azonban kijelentette, hogy ezt a lépést feleslegesnek tartja.

Uj államcsíny készül

Mint egy Münchenből érkezett távirat jelenti, Blücher a bajor nemzeti szociálisták elnöke a tegnapi ülésen bejelentette, hogy

a legközelebbi napokban még a Hitler-pör tárgyalása előtt új államcsínyt hajtanak végre.

Illetékes helyen kijelentik, hogy a kormány ezzel a fenyegetéssel szemben minden intézkedést megtett.

**Felolvasták a kamarában az Argetoianu-párt deklarációját
Ujból megnyílt a parlament**

(Bukaresti tudósítók telefonjelentése.)

BUKAREST, január 29. A karácsonyi szünet után ma délután fél négy órakor nyitotta meg a kamara ülését Orleanu házelnök. A miniszterek közül Duca, Brătianu Vintila, Anghelescu, Marzescu, Lepadatu, Franasovici, Chirculescu, Inculeț és Nistor voltak jelen.

Az ülés megnyitása után Joanitescu képviselő olvasta fel az Argetoianu vezetéke alatt álló néppárt deklarációját, amelyben bejelenti, hogy bár a liberális kormány által lefolytatott választásokat törvényeseknek nem ismeri el a párt, mégis az ország jelenlegi gazdasági helyzetére és arra a munkára, amelynek erre az országnak most szüksége van, részt fog venni a parlament tárgyalásaiban.

A nyilatkozatra az Averescu párt részéről Joinescu képviselő ugyancsak egy nyilatkozatot olvasott fel, amelyben kijelenti, hogy a pártszakadás nem gyöngítette az Averescu pártot, mert a magyei pártszervezeteknek mindössze öt százaléka ment át Argetoianu táborába.

Madgearu képviselő indítványozza, hogy az elnök jelöljön ki új padokat az Argetoianu párt részére a parlamentben az ellenzéki oldalon. Argetoianunak különöséket igen ajánlja a vádlottak padját. Joanitescu válaszolt még Joinescunak, hangsúlyozva, hogy a választók zöme mégis Argetoianu mögött van, mert míg az ő parlamenti pártja nyolc tagból áll, addig az Averescu csak hatból.

Ezután áttértek a napirend tárgyalására, amelynek során igen sok kis-jelentőségű törvényjavaslat szavaztak meg, s egyúttal ratifikálták a lausannei békeszerződést.

Az ülés délután fél hatkor ért véget.

A szenátus

ülését negyed négykor nyitották meg, s a kormány részéről Vaitoianu és Seveanu voltak jelen.

Itt az Argetoianu párt nyilatkozatát Irimescu, az Averescu pártját pedig Deianu olvasta fel. Nehány kisebb jelentőségű törvényjavaslat elfogadása után az ülés fél ötkor véget ért.

Bizalmas tárgyalás a szászokkal A felekezeti iskolák nyilvánossági joga megmarad

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, január 29. Bukarestből jelentés, hogy tegnap délután a közoktatásiügyi miniszterjumban Anghelescu miniszter és a szászok képviselői, dr. Schullerus vikárius és dr. Róth Ottó képviselő közti bizalmas tárgyalás folyt az új iskolareform tárgyában.

A miniszter közölte a szász egyház delegáltjaival, hogy az állami népiskolákra szóló törvényjavaslat már kész van és a jövő héten a parlament elé kerül. A középiskolai törvényjavaslat csak néhány hét múlva készül el és kerül a parlamentben tárgyalásra.

A miniszter kifejtette továbbá a nem állami iskolákra vonatkozó reform alapelveit is, de ezekről nem szabad még nyilatkoznia. Végül arra kérte a szász ev. egyház képviselőit, hogy kívánságaikat foglalják írásba (pedig a miniszterium már zsufolva van hasonló memorandumokkal és felterjesztésekkel) és megígérte, hogy a kívánt változtatásokat komolyan fogja mérlegelni.

A tanácskozásból — a Kronstädter Zeitung értesülése szerint — az a fix-pont domborodik ki, hogy a gyermeksek, nép-, közép- és szakiskolák nyilvánossági joga — amennyiben a törvényes feltételeknek megfelelnek, — fennmarad.

Brassó a balok városa

Február mindent estején táncolni fog Brassó

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, január 29. Minden városnak megvan a maga karaktere. Bukarest kíváncsi demimondájáról híres, Budapest az ötletes és stilszerű geszturók, másfelől a bohémek és talentumok városa. Wien kiejtése ma is a történelmi rúzek hamuja alá merült öreg császárváros képzetét kelti fel a fantáziában. Ha Londonra gondolunk, borotvált arcú, kétlábnyi hosszú szikár dzsentlemeneket látunk sietni monumentális házak tövében ködös uccákon. Páris a ragyogó, kicsi, midjettiek és poéták örök, olthatatlan talákozóhelye és Brassó, nos... Brassónak is van egy nevezetessége. Odon, tiszta tradíciója és konzervatív szellemű városunk — hordobos diéta — a balok és táncok metropolisa lett.

Brassóban olyan bál-láz tombol, a mely bármely hamisítatlan nagyvárosnak is dicsőségére válna. A táncdüh elterjedése valóságos spanyolszerű, járványos méretet öltött, s a város szinte alig tud kifogyni a szakadatlan bálözésből.

A téli szezon hátralevő hónapjaiban ugyiszólván minden napra egy programmírozott, vagy bál esik. Nézzük csak:

Február 1-én szász deákbal.
Február 2-án román kat. nőegylet estélye.

Február 3-án óbrassói román bál.
Február 6-án Erdélyrészi farsangszelők egyesületének brassói körzete rendez bált.

Február 9-én kereskedelmi alkalmazottak bálja.

Február 10-én református nőegylet bálja.

Február 13-án CFR sportegylet bálja.

Február 14-én Román Vöröskereszt táncestélye.

Február 16-án szociálisták estélye.

Február 17-én unitárius nőegylet bálja.

Február 23-án Brasovia álarcosbálja.

Február 24-én közuti vasutasok alkalmazottai rendeznek táncmulatságot.

Március 1-én bolgárszégi románság jelez bálja.

Március 4-én szász kaszinó bálja.

Március 8-án Liederkrantz táncal egybekötött műkedvelő előadása.

Március 12-én Orthodox Izraelita Nőegylet estélye.

Április 5-én Kárpátgyesület mulatossága.

Ember a talpán, aki mind végigtáncolja ezeket.

Kik tudnak románul és kik nem?

A pénzügyminiszter két rendelete

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, január 29. A görögök Pithyája, a rómaiak Sibyllája s Nagyrománia pénzügyminisztere egy huron pendülnek. Előbbi kettő talánszerű jóslásokkal izgatta a hozzájuk fordult kíváncsiságokat, utóbbi találatásokra alkalmas rendeletekkel molesztálja az alája rendelt tisztviselőket, s mindhárom megegyezik abban, hogy hűveket két táborra osztva, azok optimisztikus vagy pesszimisztikus lelkületére bázisozva kijelentéseiket illető teljes bizonytalanságban hagyja.

Ilyenszerű a pénzügyminiszternek minden pénzügyigazgatásához megküldött legutóbbi két rendelete, melyek egyike kimutatás felterjesztését teszi kötelezővé azokról a tisztviselőkről,

akik beszédben és írásban nem bírják, vagy nem bírják jól a román nyelvet

és kimutatás elkészítését, illetve sür-

gós felterjesztését rendeli el az összes pénzügyi tisztviselőkről annak feltüntetésével, hogy

ki milyen nemzetiségű s hogy szóban és írásban bírja-e jól a román nyelvet.

A pénzügyminiszternek ez a két rendelete vegyes érzelmeket váltott ki a pénzügyi tisztviselők köréből. Az optimisták ugyanis, vagyis azok, akik beszédben és írásban jól bírják az állam nyelvet, előléptetést olvasnak ki belőle; a pesszimisták pedig, vagyis a románul nem vagy kevésbé tudók, menesztést. Mi azonban nem csatlakozunk egyik felterjesztéshez sem, de leszegessük kíváncsainkat, melyek szerint világosaknak kellene lenniük a rendeleteknek, nehogy hiu reményt, vagy okatlan kétségkedést szüljenek azokban, akiknek amúgy is elég küzdelmes az életük Nagyromániában nemzetiségre való tekintet nélkül.

Franciaország védekezik a román kölcsön miatt

A Havas-ügynökség érdekes kommunikéja

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, január 29. A román kormány az a hirtelen elhatározása, hogy azt a kérvényt, amelyben hadfelszerelési célokra a francia kormánytól származó aranyfrankos kölcsönt kér, visszavonta, mindenütt meglepetést keltett és érthető módon szenzációként hatott. Az esemény érdekességét növelte a kormány eme elhatározásának indoklása, amely szerint a francia törvényhozásnak a román kérvénnyel szemben tanúsított magatartása bántó sértő volt Románia nézve.

Ez az indoklás különösen a francia hivatalos köröket frappírozta, s ezek most sietnek tisztára mosakodni azzal a váddal szemben, amelyet Románia ilyenformában repített világgá. A Havas-ügynökség útján most a francia hivatalos körök a következő kommuniké helyezték el a világsajtóban: „PARIS. A román kölcsön visszavonásának tényével kapcsolatban elterjedt híresztelések, mintha a francia törvényhozás Romániával szemben bántó magatartást tanúsított volna, nem felelnek meg a valóságnak.

Ugy a francia kamara, mint a francia szenátus a legteljesebb jóindulattal kezelte a román kölcsön ügyét, s hogy az hosszabb ideig húzódott, annak egyetlen oka az, hogy a francia törvényhozás nem látta sürgősnek a kérdés elintézését, s ez

ellen a felfogás ellen Románia sem tiltakozott. Politikai köröket felette meglepték azok az angol sajtóban megjelent hírek, amelyek a francia kormánynak Romániával szemben tanúsított barátságtalan magatartásáról szólnak.

Ha a Havas jelentésben foglaltak megfelelnek a valóságnak, úgy Románia magatartása és a román kormány határozata nagyon rejtélyessé válik, s szinte kézenfekvő az a feltevés, hogy az új világpolitikai konstellációban Románia nem akar a kölcsön miatt lekötöztetett lenni Franciaországnak, s addig is, amíg az új orientálódások nem tisztázzák Európa országainak új helyzetét, nem akar még annyira sem függő helyzetbe jutni Franciaországgal. Messzire vezetne végiggondolni ezt a gondolatot, amely végeredményben arra a konklúzióra vezetne, hogy Románia gyökerében fogja megváltoztatni Franciaországgal szemben eddig követett magatartását, amiről azonban e pillanatban még korai volna beszélni.

Az egész ügyben mindenesetre érdekes és jellemző az a körülmény, hogy Franciaország ebben a Havas-féle kommunikében főként azt veszi rossz néven, az angol sajtótól, hogy hangsúlyozta és kiélezte a francia kormánnyal szemben a kérdés visszavonásának indoklását.

Károlyi Mihály gróf az amerikai magyar közvélemény ítélőszéke előtt

Mi történt a függetlenségi mozgalomra gyűjtött hatvanezer dollárral — Berkó Géza felhívása

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BUDAPEST, január 29. A világháború kitörése előtt a függetlenségi 48-as Kossuth-párt az amerikai magyarokhoz fordult és a Kossuth Lajos eszméit szolgáló politika érvényesíthetése céljaira anyagi támogatást kért. Károlyi Mihály gróf utazott a párt részéről Amerikába, ahol a Kossuth Lajos szellemét tisztelő és eszméit rajongó magyarság nagy lelkesedéssel fogadta és támogatta. A Berkó Géza szerkesztésében megjelent Amerikai Magyar Népszava, mely huszonöt év óta szolgálja az Amerikába szakadt magyarok ügyét és mindenkor lelkes zászlóvivője volt Kossuth Lajos politikájának, szintén odaállott Károlyi Mihály gróf mellé és tulnyomó részben a lap buzgalkodásának sikerült elérnie azt, hogy az amerikai magyarság 1914-ben a világháború kitörése előtt hatvanezer dollárt gyűjtött össze és adta át Károlyi Mihály grófnak, a magyar függetlenségi mozgalom céljaira.

E hatvanezer dollár körül bajok történtek és az a gyanú, hogy Károlyi Mihályék a pénzt nem a magyar függetlenségi mozgalomra, hanem egy más-

arú propaganda céljaira fordították. Ezért most az amerikai magyar közvélemény hangosan követeli a magyarországi bolsevizmus lépcsőit megépítő Károlyi Mihály gróftól, hogy a gyűjtött pénzt számoljon el.

Berkó Géza valamennyi budapesti lapban felhívást intézett Károlyi Mihály grófhoz, melyben az elszámolást sürgette. Felhívásában ismertetj a gyűjtési akció előzményeit és eredményeit. Megállapítja, hogy

az amerikai magyarság kizárólag a magyar függetlenségi mozgalom céljaira adta össze a hatvanezer dollárt.

Berkó állítása szerint Károlyi az e célra összegyűjtött pénzből

háromezer dollárt az amerikai „Előre” című ultraradikális lapnak, ötezer dollárt pedig a szocialista és kommunista Kunfi Zsigmondnak adott,

gyar nemzeti függetlenségi mozgalomhoz. Mikor Károlyi Amerikából eltávozott, az összegyűjtött pénzből harminckétezer dollárt egy amerikai bankban helyeztett el. Ebből a pénzből 1919 októberében már csak tizenhátezer dollár volt még a bankban, a többi Károlyiéknak felvették és elköltötték.

Berkó Géza, az amerikai magyarság nevében most azt követeli, hogy Károlyi Mihály gróf pontosan számoljon el és mutassa ki, hogy a pénzt mire fordította, mert az amerikai magyarság körében az a gyanú él, hogy Károlyiéknak a pénzt olyan nemzet- és fajáruló célokra fordították, melyektől Amerika magyarsága mindenkor távol állott és amelyekre soha egy centet nem áldozott volna.

Berkó Géza gondoskodott arról, hogy a gyűjtésből az amerikai bankban még meglevő pénzhez se Károlyi, se pedig a newyorki »Magyar Hírlap« című »emigráns« lap, melynek Hoch János és Jászai Oszkár a szerkesztői, hozzá ne nyulhassanak.

Most mindenki érdeklődéssel várja, hogy Károlyi Mihály gróf milyen számadást terjeszt a nyilvánosság elé, mert a bécsi kamarilla ellen irányuló függetlenségi törekvések szolgálatának, sehogyan sem tekinthető az amerikai szocialista lap és a magyarországi szocialista vezér pénzelve.

A tramwya is a nagy hideg miatt késik

Orvosolni fogják a bajokat

— A Brassói Lapok munkatársától. —

BRASSÓ, január 29. Számos aláírással ellátott levél érkezett szerkesztőségünkhöz, azt a kellemetlen tapasztalatot közölve, hogy a Brassó-hosszszufalusi tramway törött ablaku kocsi-jai fűtetlenek és hogy az érkezés és az indulás megszabott idejében nagy eltolódások vannak, ami a hidegben az utasokat hosszú és bizonytalan várakozásra és megkérsre kényszeríti.

Minthogy a levél beküldőinek sem magának a panasznak a publikálása volt a célja, hanem jobb viszonyok teremlése, a levélben foglalt észrevételekre nézve magához a közuti igazgatóságához fordultunk felvilágosításért. Ott elismerték az utasok által hangoztatott tényállást, de egyúttal komoly okait is adták a létező bajoknak.

Elsősorban is a nagy hideg miatt a mozdonyoknak vízzel való ellátása igen nagy nehézségbe ütközik. A vízesap befagyása miatt vizet fűrészből és hosszas fizikai munkával lehet csak a gépnek juttatni, s ez a nehézség az oka a tramway-kocsik fűtetlen voltának, valamint annak is, hogy a tramway a menet rendszerű időt ma még betartani nem tudja. Ebben különben a CFR vonatai is szenvednek. (Egy Marosvásárhelyről ma Brassóba érkezett utas beszéli, hogy a vonalban majd megfagytak, fűtött kocsik egyáltalán nem volt s a kocsikról hatalmas jégsapok lógtak alá.) A törött ablakok helyébe a legsürgősebben ujjakat tétetnek.

Különben mihelyt az időjárás megenyhül, ami most már csak mégis várható, a tramway ismét pontos időben fog közlekedni. Az igazgatóság egyébként is súlyos nehézségekkel küzd, hogy a tramway a közönség érdekeit jól kiszolgálhassa és a létező bajok legkevésbébb rajta és az alkalmazottakon mulnak, akik kötelességüket a legnagyobb lelkiismeretességgel törekszenek teljesíteni.

Fűrészgépész

több évi gyakorlattal fagegmunkálási gépek javításában jártas, egy három keretes fűrészhöz sürgősen felvétetik. Ajánlatok: fizetési igényekkel

„PUTNA”

ERDŐIPAR R. T., VÁRVIZ-re küldendők.

Lenolajkence (firneisz)

Ablaktápasz (kitt)

Kocsikenőcs

Ékezetes olajok

Ipari és gyógyolajok

Fehér vazelinolaj

Állandóan kapható legolcsóbb naplárban az

ARADI OLAJIPAR R. T.-nél, Aradon.

Telefon: 135 és 497. Sürgőscím: Olajipar.

„LENCSE” waggontelefon E-1-A-D-O.

Cím: 7356. szám alatt a kórház mellett.

Iskola Alapítvány

Köszönjük a közönségnek a támogatását.

Románia kicseréli a kisanant fővárosaiba küldött képviselőit

Változások a diplomáciai karban

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, január 29. Az a hatalmas átalakulás, amely Európa politikájában egyrészt a csehszlovák-francia és a jugoszláv-olasz, másrészt pedig az általános politikai helyzet folytán végbement, ugyálszik, nem maradhatott hatás nélkül Románia külpolitikájára sem. Tény az, hogy az általános európai áramlatokból Románia semmiképpen sem vonhatja ki magát, s előbb-utóbb szint kell vallania, s az új helyzetben elhelyezkedést kell keresnie. Az első lépést ebben az irányban a román kormány már készült megtenni. Román diplomáciai körökben teljes határozottsággal beszélnek arról, hogy

február közepén a román diplomáciai karban jelentős változások mennek végbe, és pedig elsősorban a római, brüsszeli, belgrádi és prágai román követeket hívják vissza.

Illetékes körökben ennél is többet tudnak, még pedig azt, hogy ezekre a helyekre olyan egyéneket fognak kiküldeni, akik jelenleg nem tagjai a diplomáciai karnak.

A román kormány eddig — az újonnan bekövetkezett helyzet ellenére — nem nyilatkozott és nem foglalt állást egy irányban sem, kézenfekvő tehát a feltevés, hogy egyelőre várakozó álláspontra helyezkedve, várja a további fejleményeket. A közelszomszéd államokba küldött képviselők kicserélése lenne az első megnyilvánulás az új külpolitikai orientáció felé, addig azonban a kormány szándékairól mitsem lehet tudni, míg az új követeket ki nem nevezik. Ez pedig — a hírek szerint — hamarosan meg fog történni.

Piroska Jánost és három társát szabadlábra helyezték

SZEGED, január 29. A vádtanács a csongrádi bombamerénylet vádlottai közül Piroska Jánost, Sági Jánost, Sági Rókuszt, Forgó Ferencet szabadlábra helyezte. A vizsgálát során megállapították, hogy a merénylet felbujtója Fülöp Andor volt hadnagy. Ugyancsak kiderült az is, hogy a bombát Bölönyi Miklósnak kellett volna dobni, de ő az utolsó pillanatban megrettent a tömeggyilkolás véghezvitelétől, ezért vállalkozott a merénylet végrehajtására Simkó László.

Folyik a választás Dehrecenben

DEBRECEN, január 29. Ismeretes, hogy Dehrecen képviselőjévé megválasztott János Zoltán mandátumát megsemmisítették, s így új választást rendeztek el. Az új választáson Haendl Vilmos egyetemi tanár, keresztény ellenzéki és Nagy Vince mérkőznek. A választás ma folyt le, s az eddig beérkezett jelentések szerint Magos vezet. Utána jön Nagy Vince, a legkevesebb szavazatot eddig Haendl kapta.

William Harding a népszövetség budapesti megbízottja

LONDON, január 29. A Daily Telegraph arról értesül, hogy a népszövetség budapesti főmegbízottja William Harding lesz, aki a vashingtoni Federal Reserve Board tagja. Feladata az lesz, hogy az újjáépítési kölcsöntervezet értelmében felügyeljen Magyarországon állami háztartására.

Alkalmi vételi

Olcso ár!

Varrógépkereskedők! Szabómesterek!

30 db. 16x33 eredeti „Singer” central bobbin szabó majdani új varrógép egyenként is eladó. Nagy választék ipari és családi varrógépekben, ezek alkatrészeiben. Irógép és kerékpár alkatrészek. Gép- és fogvasjavító műhely.

BAUMGARTEN GEZA

Maronvásárúti, Főút 28 sz.
Telefon szám 114.

Pasics és Nincsic Rómában

Látogatás a pápánál — Megpecsételték a jugoszláv-olasz barátságot

— A Brassói Lapok eredeti távirata. —

RÓMA, január 29. A Stefánia ünnökség jelenti, hogy Pasics és Nincsic meglátogatták a pápát, aki örömet fejezte ki az olasz-jugoszláv megállapodás felett, amely hivatva van arra, hogy a világbéke ügyét előbbre vigye. Egyben sok szerencsét kívánt Jugoszláviának, mint új államnak. A miniszterek megköszönték a jókívánatokat s kifejezték ama óhajukat, hogy Jugoszlávia és a szentszék között már az idén létrejöjjön a konkordátum.

A miniszterek ezután Gasparri bíborost látogatták meg, majd egy napra Firenzébe utaztak.

Rómában Pasics Mussolini előtt ki-

jelentette, hogy a két ország között létrejött szerződés ünnepélyes megnyilatkozása volt annak a szeretetnek, amelyet Jugoszlávia Olaszország iránt érez. Leszögezi, hogy ez az esemény történelmi jelentőségű, amely megpecsételi a két nép közötti barátságos érintet, amely — hite szerint — tartós lesz.

Tegnap este félhatkor közös értekezlet volt, amelyen a szerződésből kifolyólag megteendő intézkedések részleteit beszélték meg.

A párisi Journal szerint Pasics és Nincsic a szerződés aláírása után Párisba utaznak.

Zichy-Rubido báró távozik a bukaresti magyar követség éléről

Khuen-Héderváry Károly gróf lesz az új követ

A Brassói Lapok tudósítójától.

BRASSÓ, január 29. Bukarestből rövid telefonjelentés arról értesít, hogy diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint

a magyar kormány Zichy-Rubido Iván báró bukaresti magyar követet magasabb állásba nevezte ki, felmentette és helyébe Khuen-Héderváry Károly grófot nevezte ki bukaresti követté.

Amilyen váratlanul jött Zichy-Rubido báró bukaresti követi állásától való felmentése, annyira érthető a magyar kormányának az az elhatározása, hogy őt magasabb állásba nevezte ki. Zichy-Rubido bukaresti követté történt kinevezése óta a legnagyobb tapintattal és ügyszerezzel végezte a követesi ügyeit, s mindenkor tanúságot tett arról, hogy a bukaresti magyar követség vezetése arra termett ember kezébe van bízva.

Megmozdult a föld

Mozaik az agrárreform áldásaiból — Az ujszentesi földosztás

— A Brassói Lapok munkatársától.

TEMESVÁR, január 29. Az agrárreform népboldogítása és egyenlő mértékkel mérő pártatlansága legújabbán a temesmegyei Ujszentesi község lakosai közül tett számosat szerencsétlenné, földönfutóvá.

Ujszentesi az 1891—92-ik években alapított. A letarolt erdőterületet a magyar állam rendes adásvételi szerződéssel eladta azoknak, akik vevőül jelentkeztek. Mindenki annyi földet vehetett, amennyire szüksége volt, de drága pénzen kellett a volt erdőtalajt megvásárolnia, mert míg abban az időben Temes megyében egy hold termőföld ára 150 arany forint volt, ennél az eke alatt még soha nem volt földnek holdját 200 aranyforintért adták és 100 aranyforintot még be kellett fektetni holdanként, hogy a kivágott erdő talajából szántó föld legyen. Így egy-egy hold 300 arany forintjába került a vásárlónak; kinek ezenkívül házépítésre külön kellett felket vásárolnia és arra saját erejéből kellett házat építenie. Ez a község tehát nem volt a tulajdonképeni telepes község, sorába beillesztve, csupán az a kedvezmény lett a földvásárlók részére biztosítva, hogy a vételárát 20 év alatt fizethették le, de természetesen a hátralevő vételár után kamatot is kellett fizetniük. És az ujszentesiak pontosan eleget tettek kötelezettségüknek, mert 1911-ben már mind lefizették a gyenge minőségű földet magas vételárát.

Ujszentesi megalapítói, kikkel a magyar kormány annak idején szabályszerű adásvételi szerződéseket kötött, joggal tekintették és tekinthetik magukat 32 évvel ezelőtti drága pénzen megvett és verejtékes munkával termőtalajjal varázsolt földjeik tulajdonosainak és még csak nem is álmodhattak arról, hogy a földmivelő nép érdekeinek szolgálatára rendelt agrárreform elveszi tőlük véres verejtékük gyümölcsét. Pedig a népboldogító agrárreform végrehajtói szemeltek erre a községre is és, dacára annak, hogy a kisajátító bizottság egy ízben belátta, hogy a községben nincs keresni valója és ezért fel is függesztette munkáját, most könyörtelen kézzel markoltak bele a község szorgalmas és békés földmivelőinek magántulajdonába. Az 50 holdas gazdától elvettek 41 holdat, a 25 holdastól 18 holdat, sőt

egyes családoknak apa örökséget hűvözött egész vagyonháját kisajátították.

Az így megnyomorított gazdák kénytelenek voltak szép állatállományukat elfecseirelni és tanyáikat a pusztulásnak átengedni, mert a részükre nagy kegyesen meghagyott föld ezek meg- és fenntartására nem elégséges.

Az ujszentesiektől kisajátított föld megváltási árát a bizottság holdanként 2800 lejben állapította meg, akkor, amikor ezen a vidéken a legsilányabb földnek holdja is megéri a 28.000 lejt. Az értékelés aránytalansága még kirívóbb, ha szembeállítjuk a kisajátítási árát azzal, melyet annak idején az alapítók fizettek a magyar államnak, és amibe a föld termővé tétele került. Az 1891—92-beli 300 aranyforint érték a mai 25—30.000 lejnek felel meg és így kétségtelen, hogy a terméketlen erdőtalajt drágán megvásárló és azt hosszú évek nehéz munkájával megművelő gazdák érdekeit és igazát súlyosan sérti a kisajátító bizottság értékelése.

Élénk világot vet az ujszentesiakkal szemben követelt eljárásra az a tény, hogy

a földre jogosultak igénye a szomszédos kincstári birtokból jól és kényelmesen kielégíthető lett volna, de a bizottság ennek dacára az ujszentesi kisgazdák földjét vette el.

És jellemző az is, hogy az igénylők részére a szerb püspökség uradalmából elvett földeket a püspökségnek visszaadták és az ezáltal keletkezett szükségletet is az ujszentesi kisgazdák vásárlása fedezték.

A lakosság elkeseredése leírhatatlan. Fokozza ezt az a sajnálatos tény, hogy bár a kisajátított földek hatóságilag kiszakítva és kiosztva nem lettek, a földigénylők egy része önkényesen hirdokba helyezkedett és az így megszerzett földet

nem maguk használják, hanem vagy egészen bérbeadták, vagy feles művelésre adták ki az eredeti telekhelyi tulajdonosoknak és a hatóságok ezt szóltalan elnézik.

És ezek után mondja még valaki, hogy a földreform nem azért született meg, hogy a föld népet, a föld megművelőit boldogítsa.

Ma újból minisztertanács volt

A jövő héten a parlamenti elé kerül a közigazgatási reform

A Brassói Lapok bukaresti tudósítójától.

BUKAREST, január 29. A kormány ma délelőtt tíz órakor folytatta azt a minisztertanácsot, amelyet tegnap kénytelen volt a háztulajdonosok küldöttségének megjelenése miatt félbeszakítani. A mai minisztertanácson mindekelőtt Constantinescu Tankréd kereskedelemügyi miniszter előterjesztése után ratifikálta a kormány a vízművekről szóló törvényjavaslatot, amelyet most már hamarosan letárgyalás végett a parlament elé fognak terjeszteni.

Majd ugyancsak Constantinescu Tankréd előterjesztésére foglalkozott a minisztertanács az állami üzemek kommercializálásának kérdésével, határozatot azonban nem hozott, s azt a pénteken megtartandó miniszteri értekezletre halasztotta.

A minisztertanács délután fél kettőkor ért véget, amely után Bratianu Jonel, Seveanu, Franasovici, Tatarescu, Dimitrescu és Veraru értekezletre gyűltek össze, amelyen a már készülő Vaitoianu-féle közigazgatási reform javaslaton végrehajtandó módosításokat beszélték meg. A törvényjavaslat munkálatai annyira előrehaladtak, hogy a parlament már a jövő héten megkezdheti a javaslat tárgyalását.

Hughes amerikai államtitkár bocsánatot kért az amerikai magyar ügyvivőtől

PÁRIS, január 29. A Newyork Herald jelentése szerint Hughes államtitkár tegnap bocsánatot kért az amerikai magyar ügyvivőtől, mert a követségi attasé lakásában alkohol után kutattak, de semmit sem találtak. A lengyel követségi titkárnál is kutattak, itt azonban nagymennyiségű alkoholt bukkantak. Az Unió kormányja jelentést tett erről a lengyel kormánynak, amire a követségi titkárt visszahívták.

A Ruhrvidék kiürítéséről tanácskoznak Párisban

BRÜSSZEL, január 29. Az Echo de Paris a következőket jelenti: Poincaré és Jaspár elhatározták, hogy mindent elkövetnek az Angliával fennálló feszültség elhárítására. A Wolff távirati ügynökség tudósítása szerint a múlt vasárnap Párisban a francia-belga tanácskozások során szó esett a Ruhrvidék kiürítéséről, amit különben a szakértői bizottság ajánlott. Ezt a hírt az Echo Nacionalban ma Andree Tardieux is megerősíti.

A román-jugoszláv iskolaügyi tárgyalások

BUKAREST, január 29. A román-jugoszláv tanácsosokat, amelyek a két ország egyházi és iskolaügyeit van hivatva rendezni, a legközelebbi napokban újból megkezdik.

Zsák Zsineg
Kötélgyár Lugoson
HAVAS DEZSO
TIMIȘOARA 4878 **Kötél**

Iparvállalatok, mezőgazdák és kereskedők fehér sózott

szalonnát

2-4 táblásig, 1-a olvasztott disznósírt, füstölt és paprikás strát szalonnát naplárón alul beuzerezhettek.

HERCZ IMRE cégnél Nagyvárad, Itr. Vlahuța (Fet. János u.)
32 sz. Telefon 4-30. Alapított 1911.

HIREK

Február 1.

Felhívjuk tisztelt előfizetőink figyelmét erre a dátumra. Kérjük azokat, akiknek előfizetése ezen a napon lejár, hogy előfizetésük megújításáról idejekorán gondoskodjanak, nehogy a posta késedelmes kézbesítése miatt a lapküldés megakadályozzon.

Előfizetési árak vidékre:

Egy évre	500 lej
Félévre	260 lej
Negyedévre	140 lej
Egy hónapra	50 lej

Tisztelettel:

»Brassói Lapok« kiadóhivatala

— (Károly trónörökös Mussolininél.) Rómából táviratozzák, hogy a Tribuna értesülése szerint Károly román trónörökös meglátogatja Mussolininél, akivel egy fél óra hosszat beszélgetett.

— (Megkezdődtek az osztrák magyar bank felszámolási tárgyalások.) Bécsből táviratozzák, hogy hétfőn megkezdődtek az osztrák-magyar bank felszámoló bizottságok tárgyalásai az utódállamok képviselőivel. Az érdemleges tárgyalások ma kezdődnek meg.

— (Felfüggesztették állásuktól a brassói és krajovai fogház-igazgatókat.) Bukarestből telefonálja tudósítónk: Tegnap este az igazságügyminiszteriumban értekezlet volt, amelyen több magasrangú igazságügyminiszteri tiszt viselő részt vett, köztük a fogházak vezérigazgatója is. Az értekezlet elhatározta, hogy Teofanide brassói és Marinescu krajovai fogházigazgatókat felfüggesztik állásaikból. A vonatkozó rendeletet már a mai nap folyamán megküldték Brassóba, illetőleg Krajovába. A fegyelmi eljárás befejeztéig Brassóba D. Jonecut, Krajovába pedig I. Constantinescut küldték ki a fogházigazgatói teendők ellátására. Kiszivárgott hírek szerint legközelebb még négy fogházigazgatót felfüggesztének állásuktól, akiknek a brassói és a krajovai fogházigazgatókkal együtt igen kompromittáló szerepük volt azokban a visszaélésekben, amelyeket a legutóbb elbocsátott fogház-vezérigazgató követett el.

— (Megünnepezték Potsdamban Vilmos császár születésnapját.) Berlinből táviratozzák, hogy a német császári családnak Potsdamban lakó tagjai Vilmos császár születésnapját megünnepezték. Az ünnepségen jelen voltak a német trónörökös három fiával és Hindenburg tábornok is.

— (Lengyelország beszűnteti a bankjegynyomást.) Varsóból táviratozzák, hogy a kormány az ország pénzügyi szanalása ügyében a lakosság-hoz kiáltványt intézett, amely tudomásukra hozza, hogy februárban a bankjegynyomást beszünteti. A kormány a lengyel márka helyébe pénzként a Zlaty-t lépteti életbe, megfelelő aranytartálékkal.

Töklétes szabású raglánok csak NEUMANN-nál.

— (A brassói unitárius egyház közgyűlése.) A brassói unitárius egyház közgyűlése évi rendes közgyűlését január 28-án tartotta meg. A tárgysorozatot Kovács Lajos lelkész évi jelentésében beszámolt az egyház közgyűlése múlt évi történetéről és nevezetesebb mozzanatairól. A közgyűlés tudomásul vette a presbiterium intézkedéseit és az egyház közgyűlése továbbfejlesztése érdekében tett lépéseket. Kádár Sándor pénztáros számát elfogadta a munkásságáért köszönetet mondott. Megállapította az 1924. évi költségvetést s megejtette a három évenként szokásos tisztújítást. A közgyűlés egyhangúlag megválasztotta egyenakozsági gondnoknak Fazakas Józsefet, pénztárosnak Kádár Sándort, jegyzőnek József Domokost. Új presbiteriek lettek: Vágó István, Karácsony Ferenc, Barabás József, Hegedűs Mihály és Szabó János. Tiszteletbeli egyházlív választott Kövendi Mihály, ki ez a tisztet közel 30 évig igen nagy buzgósággal teljesítette. Az egyházfiak megválasztása után a közgyűlés az egyházi adóhátrálék behajtására nézve tette meg intézkedéseit. Itt említettük meg, hogy az egyház közgyűlése néhai érdemes főgondnokának, Killyéni Endrének az emlékére 500 lejes alapítványt tett, melyhez még Preiszner József, Halmágyi Gábor és Geigely Sándor 100-100 lejjel járult. A közgyűlés Halmágyi Gábor főgondnok az azal az érzéssel zárta be, hogy az egyháztagok áldozatkészsége és a társadalom jóindulatú támogatása az egyház közgyűlése kiépítését rövid idő alatt meg fogja teremteni.

— (A brassói háztulajdonosok egyesülete.) Vasárnap, február 3-án délelőtt 10 órakor az iparegyesület nagyszobájában az új lakbérleti törvényjavaslat megvitatása céljából közgyűlést tart, melyre az összes háztulajdonosokat ezulon hívják meg. A gyűlésen Bukarestből és több erdélyi városokból érkező kiküldöttek is részt fognak venni.

(*) Vadászexpedíció Afrikába. 3 évig készült. Előállítására egymillió dollár.

— (Falusiak kalandja a Pest-szállodában.) Tegnap este a székesföldi körvasutal Brassóba jött Perszál András és Erőss István kézdimartonfalvi származású gyári munkás és Szakács György kovácsnai kovácmester, akik harmincnap hadgyakorlatra voltak beszólva ezredükhöz. Az éjjelt szállodában kellett eltölteniük, mert teljesen ismeretlenek a városban. A Pest-szállodába mentek, ahol 115 lejt kértek el tőlük egy szobáért — fűtéssel együtt. Egyikük, Perszál Andrást megkérte a szobaasszony, hogy hozzon fel a szobába fát az udvarról. Perszál eleget tett a kérésnek, de midőn magához akarta venni a fát, kellemetlen meglepetés érte. A szálloda tulajdonosa és a pincér rátámadt és elkiáltották magukat:

— Tolvaj! Majd megtanítunk ember-ségre.

S azzal nekiestek és ütlegelni kezdték az ártatlanul gyanúba keveredett legényt. Közben a vendéglős felesége a szobában tartózkodó Szakács Györgyre támadt rá s ezt indulatosan arcul ütötte. Mivel a legények nem akarták elmérgesíteni a kellemetlen cselekedetét, eltávoztak a helyszínről s más szállást vettek ki maguknak s az őket alaptalanul ért bántalmazások miatt ma feljelentették a szálloda tulajdonosát a brassói hatóságoknál.

(*) Vadászexpedíció Afrikába. Filmen vérengző vadállatok a fegyvergép közelében közelében tombolnak.

— (A síkkasztó Hajdu bankár Newyorkba szökött sógorához, Pogány Józsefhez.) Bécsből jelentik: Annakidején részletesen beszámoltunk róla, hogy Hajdu Sándor bécsi bankár, aki kommunista bűntettek miatt emigrált Magyarországról, a decemberi bécsi postászájrák alkalmával két milliárd dollár megköszöntött Bécsből. Egész Európa rendőrsége kereste a szélhámos bankárt és vele együtt megköszöntött feleségét, azonban eredménytelenül. Annakidején megírtuk azt is, hogy Hajdu Sándor sógora Pogány József, volt hadügyi népbiztosnak, a magyarországi proletárdiktatúra egyik legvisszatartóbb alakjának, aki már egy év óta Newyorkban tartózkodik, ahol az ottani »Uj Előre« című magyar nyelvű kommunista napilapot szerkeszti. A Brassói Lapok bécsi szerkesztősége mostan arról értesül, hogy Hajdu Newyorkba szökött sógorához, Pogányhoz. Már hetek óta ottan tartózkodik és mostan bécsi ügyvédje, Scheu dr. levelet kapott tőle, amelyben értesíti, hogy feleségével együtt szerencsésen Newyorkba érkezett és egyúttal rendelkezik Bécsben maradt ingóságai felől.

— (Fábál.) A fatisztviselők egyesülete brassói körzetének február hó halodiki táncestélyére jegyek elővetelben Róza Pálnál, Sütő-ucca 7. szám alatt kaphatók.

— (Ekszerabló, akileltatja a rendőrt és megközik.) Nagyváradról jelentik: Az elmúlt napokban az aradi rendőrség egy razzia alkalmával letartóztatta Bozsik György nagyváradi lakost, akinél rengeteg ekszert találtak s ezért az a gyanu merült fel ellene, hogy szerepe volt a Nagyváradon legutóbb elkövetett sorozatos ekszerrablásoknak. Bozsik Györgyöt egy Szabó György nevű zsebmetszővel együtt Halmos József rendőr felügyelete alatt kísértették át Nagyváradra. A nagyváradi pályaudvari étteremben Bozsik itallal kínálta a rendőrt, aki inni kezdett és szépen lerészegedett. Beültek egy kocsihoz, amelyen a Kis Pipa vendéglőbe hajtottak, ahol folytatták az ivást. Innen egy óvatlan pillanatra Bozsik György megugrott. A rendőr így csak Szabó Györgyöt tudta előállítani a nagyváradi rendőrségen. A kötelező elhatároló Halmos József rendőrt letartóztatták, míg Bozsikot körözik.

— (A brassói ref. egyház február 9. és 10-iki jubiláris ünnepségeire) az ország minden részéből állandóan érkeznek a jelentkezések. A helybeli közönség különös kíváncsisággal néz a nőegylet művész-estélye elé, melynek műsorát a rendezőség a napokban közli.

(*) Vadászexpedíció Afrikába. Erdélyi és brassói premijerje csütörtökön, január 31-én az Apollóban.

— (Egy dühöngő fogoly rémtette.) Temesvárról jelentik: Szörnyű esemény játszódott le a temesvári törvényszéken. Egy Muszka Konstantin nevű fogoly, aki rablás bűntette miatt két hónapra volt elítélve, egy este valahogyan rumhoz jutott és berugott, amiért büntetésből a fegyelmi cellába akarták átszállítani. Közben azon cimen, hogy szomjas, vizért ment a konyhába és itt két nagy konyhakést vett magához. Ezekkel rátámadt Berecki Pál börtönőr-mesterre s ezt fején és kezén életveszélyesen megsebesítette. Végül is csak úgy tenették ártalmatlanná Muszkát, hogy egy puskatűvel leütötték. Bereckit, valamint Muszkát a kórházba szállították s közben Muszka betörte a mentőkocsit ablakait. Utóbbi, aki valósággal dührohamba esett, csak másnap venették ápolás alá.

— (Felismerték a Szimplon expresszen történt gyilkosság áldozatát.) Temesvári munkatársunk jelentése nyomán néhány héttel ezelőtt beszámoltunk róla, hogy a Szimplon expresszről egy meggyilkolt férfi holttestét dobta a vasúti vágányokra. A rendőrség annak idején csak azt tudta róla megállapítani, hogy rablógyilkosság áldozata lett, de kitélét nem tudták megállapítani. Most kiderült, hogy az illető Schmidt Wiesenthal bukaresi kereskedő, aki százezer lejvel Temesvárra készült bevásárlás végett. Halálát fejlődés okozta. Gyilkosai után folyik a nyomozás.

— (Levágta kezét a fűrészes.) A Tömös-ucca 6 számú házban szerencsétlenség történt. Márton Imre 19 éves kocsis a Morscher-féle sörraktár alkalmazottja, a körfűrésznél dolgozott, amely vezéres könnyelműségéből levágta a kezét. Beszállították a polgári kórházba, ahol műtétet hajtanak rajta végre.

— (A Szatmármegyei Közlöny — ötvenéves.) A Nagykárolyban megjelenő Szatmármegyei Közlöny fennállása ötvenedik évfordulóját ünnepli. Ez alkalomból tartalmas, magis színvonalon álló jubiláris számot adott ki, mely egyúttal tükrözik annak, a kulturális hivatásnak is, melyet ez a lap félszázadon át betöltött.

(*) Mielőtt teljesen elfogyna, hozassa meg még ma a néhány példányban raktárunkon lévő Moravetz albumot. Ára 96 lej, Brassói Lapok zeneműosztálya.

(*) Megjelent a Schöne Wienerin és Rekord szabásmintás dívalap legújabb száma. Ára külön-külön 18 lej. Megrendelhető a Brassói Lapok könyvosztályától az összeg előzetes beküldése mellett.

(*) Köszönet. Özv. Bokor D. József-ne elhalálozása alkalmából Frankenberg József 200 lejt adományozott a róm. kath. nőegyletnek koszorúmegváltás címen szegény gyermekek javára, ugyancsak Kreisch J. Gyula 50 lejt adományozott a szegény gyermekek javára. Ezenkívül Frankenberg J. a kat. szegényházban elhelyezett szegények részére 150 lejt adományozott. A nemes adományokért úgy a nőegylet elnöksége, mint a róm. kath. plébánia hivatal ezuton is hálás köszönetét nyilvánítja.

(*) Vadászexpedíció Afrikába. Hihetetlen érdeklődést váltott ki az egész városban az a hír, hogy Brassóban előadásra kerül a »Vadászexpedíció Afrikába« című hatalmas méretű tudományos film. A vadászexpedíció Afrikába — Sydney Snov afrikai felfedező körútját dolgozza fel s nevezetessége az, hogy eredeti felvételei életveszedelem közepette készülték el. A filmet amelynek előállítási ára egy óriási vagyont emésztett fel, csütörtökön mutatja be az Apolló mozgó. A filmmel együtt egy kacagató állatvígjáték is műsorra kerül. Egy különös orosz cimen. Szerdán, »Mikor az álarc lehull« című kalandor film kerül vetítésre, főszerepben Bruno Kasznerrel.

(*) Asszony-e vagy leány« című filmet ma vetíti utóljára a Modern mozgó. Crocker híres regényéből szőtt filmre ezuton is felhívjuk a közönség figyelmét. E filmnek csodás meseszövevény kívül különös érdekessége Velence. Velenceiek eredeti felvétele, a lagunák vizének, az itáliai életnek minden mozzanata pompásan élvezhető a filmen. szinte feleleveníti sokaknak az ott eltöltött szép napjait. »Erzsébet királyné élete és halála« című filmet csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap mutatja be. A film felvételei Schönbrunnban, a bécsi Burghan és a budai királyi palotában készültek. A Habsburg-ház teljes udvari pompája, az egykor hírhedt Kamarilla minden cselszövege a sokat szenvedett hatalmas uralkodóné tragikus sorsa, fényes beállításban nyilvánul meg ezen darabban. A már előre meg nyilvánult nagy érdeklődésre való tekintettel a Modern mozgó igazgatósága a következőkre hívja fel a közönség szíves figyelmét: 1) Az előadások pontosan kezdődnek a színlapon feltüntetett időben. 2) Szabaddjegyek és kedvezményes jegyek mindennap érvényesek, de csak a délután 3 és 5 órai előadásokra. 3) Ekedjegyek csak számozott helyekre fogadtatnak el, máttól kezdve délután 3-7 ig a pénztárnál. A közönség megnyugtatóására közli az igazgatóság, hogy a tolongás elkerülésére minden intézkedést megtett és e célra jegyek öt pénztárnál lesznek árusítva. Az előadások ezen napokon 3, 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Dr. Fischer Gyula

orvosi laboratóriuma

BRASSÓ, ÁRVAHÁZ-ÚCCA 25.

TELEFON 580.

Szakorvosi kezelés bőr- és nemi betegek részére.

Röntgenvizsgálat, Röntgenkezelés és villanyfény (Quarziámpa) besugárzás belső-, sebészeti és bőrbetegek részére.

MODERN MOZGÓ

1924. január hó 30-án.

Asszony-e vagy leány

Crocker híres regénye filmen 7 felvonásban.

Főszerepben: LENKEFFY ICA.

DORIAN FILM

DORIAN FILM

Jön

Jön

Jön

Erzsébet királyné élete és halála.

(*) A borszéki borviz az ásványvizek királya. Nagyban eladás az Aronsohn H. és Tsa cégnél Telefonszám 7. Üvegenként kapha ó a Frajii Orghidan kapu-uccai fűszer és csemege üzletben.

(*) Fontos Amerikába utazók a ki Figyelmeztetjük mindazon utasokat, akik 1924. évben Amerikába ohajtanak utazni, hogy utleveleiket azonnal be kell küldeniük, hogy azokat az amerikai konzulátusnak Bukarestben még idejekorán bemutathassuk a vizum elnyerése végett. Cosulich Line Bucuresti Cal Grivitei 181.

IRODALOM

Harsányi Kálmán kapta meg az Akadémia Vojnits díját. Budapesti táviratozzák, hogy az Akadémia a Vojnits-díjat Harsányi Kálmán »Ellák« című tragédiájának ítélte oda. Harsányi Kálmán mintegy két évvel ezelőtt tűnt fel az irodalomban »Tölgylevelé« című verskötetével, melyet a Budapesti Hirlapban Rákosi Jenő magasztaló kritikája ajánlott be az olvasókörzönségnek. E verseskönyv kimagasló darabja a »Pathé-tique« című lendületes és filozófiai elmélyedéű köllemény hangulatosak itt még Harsányinak, néhol Lenaura emlékeztető természet képei, de egészében a verskötet ma már kis sé elfakult, aminthogy Harsányi később sem váltotta valóságba azokat a várakozásokat, melyeket hozzá mint versíróhoz fűztek. — »Pater Benedek« c. munkájában dialogizált kulturtörténeti képeket ad, a Gobineau által megszentelt formában. Azután »A Kristálynézóket« bocsátotta közre. Nagyterjedelmű, tartalmilag is gazdag, izgalmas problémákat tárgyaló regény ez. Az író azonban nem tudott művésziileg megküzdeni témáinak sokaságával, a regény a kusztáságig zsufolt és formátlan. Mindamellett sok becsültni valót nyújt Harsányinak ez a műve, komoly koncepcióján kívül is; a próza művészi kezelőjének mutatja íróját, nyelve árnyalatokban gazdag, magyaros és izléses. A háboru alatt a Nyugatban megjelent versei némi meglepetést keltettek, amennyiben Harsányi itt az általa kultivált érzelmi lírától eltérően, a festői elemre helyezi a fősúlyt, és virtuoz verselésben, szinompomp nyelvű parnassien költeményeket ad. Tehetsége, úgy látszik, teljességében a most pályadíjjal koszorúzott »Ellák«-ban bontakozott ki. Ezen a tragédián Harsányi öb évig dolgozott. Előadásánál uelízségekkel kellett megküzdenie, míg végre a Nemzeti Színház a mult ősszel színehozza és nagy sikert aratott vele. A dráma a hun történelemből veszi tárgyát. Erős drámai szerkezete, a jellemek plaszticitása és főleg költői szépségekben gazdag nyelve egyaránt kiemelik Harsányi művét az utóbbi évek történelmi dráma terméséből: az Akadémia ez alkalommal értékes munkát tünített ki. H. H.

SPORT

(x) Dempsey—Gibbons boxmérkőzés. Március havára tervezik a két boxfenomén találkozását. A tavalyi mérkőzés számos érdekes mozzanata még ma is foglalkoztatja Amerika sportközönségét, ahol Dempsey bajnok csak a tizenötödik menetben tudta ellenfelét legyőzni szívósságával. Az új mérkőzés rendezéséért Newyork, Chicago, Louisville és Cleveland városok boxbarátai versenyeznek. Dempsey kikötötte, hogy a neki járó 300.000 dollárnyi tiszteletdíjat előre deponálják. Mindenki tudja, hogy ez a nagy honorárium ráfizetéssel jár, mégis minden város igyekszik magának biztosítani a mérkőzés megtartását.

(x) Válogatott mérkőzések. Prága—Drezda városközi válogatott mérkőzés lesz 17-én Drezdában, Magyar—Luxemburg közötti mérkőzés lesz május 20-án Luxemburgban, Jugoszláv—osztrák mérkőzés lesz február 10-én Zágrábban.

KISIPAR

A pénzügyminiszter ellenzi a vámok felemelését

Kereken elutasította a gyárosok küldöttségének előterjesztéseit az iparcikkék kiviteli vámjának leszállításáról kész tárgyalni

A Brassói Lapok tudósítójától.

BUKAREST, január 29. A pénzügyminiszter tegnap fogadta a gyáriparosok országos szövetségének küldöttségét, amely a lapunkban már ismertette bukaresti gyáripari gyűlés határozata értelmében a pénzügyminisztert az ipari védővámok felemelésének szükségességéről igyekezett meggyőzni. A pénzügyminiszter azonban szemmel látható idegenkedéssel hallgatta a gyáriparosok szónokának fejtegetéseit, s végül egész kereken ezzel a rövid megjegyzéssel vágta el a tárgyalásokat:

— A mai helyzetben az ipari vámoknál semminemű emelést nem engedélyezek. Meggyőződéseim szerint az iparosok részéről ez csak az árak emelésére szolgálna eszközként. Míg az iparosok szavahihetetlen be nem bizonyítják, hogy nem ez a szándékuk, szó sem lehet a behozatali vámtételek emeléséről.

A gyárosküldöttség megdöbbenve hallgatta a miniszternek ezt a kerek elutasítást és hogy mégis elérjenek némi engedményt, arra kérték a minisztert, hogy ha már a behozatali vámok emeléséről nem hajlandó tárgyalni, akkor legalább az iparcikkék kiviteli vámjának leszállításába egyezzen bele, hogy a belföldi termelők áruik értékesítésével a külföld fogyasztó államaiban próbálkozhassanak meg. A miniszter erre a következő kedvező választ adta:

— Ez a kérdés jobban érdekel, mint a másik és erről beszélhetünk.

Ezen a mult kisipari rovatunkban beszéltünk a vámvédelem kérdéséről és különösen arról, hogy a kisiparosságoknak milyen érdekei fűződnek ehhez a fontos kérdéshez. Szokás a kisiparosok, akik gazdasági rovatunkat rendszeresen figyelemmel kísérik, olvashatták, hogy véleményünk szerint a belföldi gazdasági életnek sokkal sürgetőbb kérdése a külkereskedelem szabadságának helyreállítása, mint az egyébként szintén fontos ipari vámvédelem.

Az iparon ugyanis két módon lehet segíteni; vagy azzal, hogy a vámokat felemelik és ezzel minden iparcikknek az árát még magasabbra emelik, és a gazdaságosságot a mainál is nagyobb szegénységre kárhoztatják; vagy pedig azzal, hogy a kiviteli vámokat leszállítják, ezzel a gazdaságosságot jobb jövedelemhez juttatják, gazdagabbá teszik és ebben az esetben az sokkal jobb eredményre vezet, mint az az iparcikknek, mint az utóbbi években volt.

S mostani elhatározásával kapcsolatban csak helyeselhetünk a pénzügyminiszter állásfoglalását, ha ugyanakkor elhatározná valamennyi kiviteli vám teljes eltörését, hogy végre a gazdasági szabadság újra visszanyerhesse természetes jogait az országban.

inkább, mert az ottani asztalosipar távolról sem képes versenyezni az aradival. 50, 60, 80 és 100 ezerlejes szobák állandóan készülnek az aradi műhelyekben Bukarest, Galatz, Ploesti és egyéb regáti városok számára. Ha pedig egyszer nincsen rendelés, akkor is termel az aradi asztalosipar, mert jól tudja, hogy időnkint a regáti kereskedők Aradra jönnek és összevásárolnak minden butort. Így érthető egyben az is, hogy az aradi asztalosműhelyek egyre jobban kiterjesztik üzemiüket.

(—) A szász ipartestület ipari hitelszövetkezete. Arról értesülünk, hogy a szász ipartestületek között mozgalom indult meg egy nagyszabású ipari hitelszövetkezet alapítására; a szövetkezet a temesvári hasonló intézmény mintájára alakulna meg, melynek örvendetes fejlődéséről mult heti rovatunkban számoltunk be.

(—) A brassói cipésmesterek továbbképző tanfolyama. Megiruk, hogy Brassóban a cipésmesterek saját kebelükben a mesterek számára továbbképző tanfolyamot létesítettek, e hírünkhöz a pontosság kedvéért most hozzátesszük, hogy a tanfolyamot a brassói önálló cipészek szakképző, rokkantséggyógyító és temetkezési egylete kezdeményezte és szervezte, s hogy azon csak mesterek vehetnek részt.

(—) A vásárra járó iparosok adója. A központi pénzügyi bizottság 62921—923. számú pénzügyminiszteri szám alatt kibocsátott döntésben azt mondta ki, hogy a vásárra járó iparost, vagy kereskedőt úgy kell tekinteni, mint aki alkalmi üzletet köt és így ezek a vásáron elért forgalma után adózhatandók meg, s a kivett adó azonnal behajtandó. A kivétel az adótörvény 53. szakasza alapján és a 95. szakaszban leírt eljárás szerint történik. Nem változtat ezen az sem, ha a vásárra járó kisiparosnak egyébként valamely más községben, tehát nem a vásár helyén állandó ipara és üzlethelyisége, vagy műhelye van.

(—) A temesvári szűcsipar. Temesvárt mintegy tíz szűcsipar van, kik közül négyen csak az utóbbi három év folyamán nyitották üzletüket, amik arra vall, hogy máskor volt kereslet szűcsáruk iránt. De az idei szezonban, a szűcsök állítása szerint, alig volt csak valamicske új rendelés vagy vásárlás. Az egész telet javítási munkálatokkal húzták ki. A temesvári szűcsök nyersanyagjait jelenleg kizárólag Bukarestből szerzik be. Egy perzsiáncprém 1500—3500 lej, szőkounksz 2000—2400, nyulbőr 80—140 lej. A munkások 80—110 lej napidíjat kapnak, nyolc órás munkaidő mellett. Kollektív szerződés nincs. Készárúnak az ára, miután kereslet nem volt, nem is alakult ki. Hozzávetőlegesen lehet mondani, hogy Temesvárról ma egy festett róka bőve 2000, egy szőkounksz bőve 13000—14000 lejbe kerül.

Szerkesztőnk híveket a BRASSÓI LAPOK-nak

A mai pénzpiac

Kedd, január 29

A világpiacra az angol font, francia frank, olasz lira lényegesen javult s a lej is emelkedett.

Az erdélyi pénzpiacra reggel 34.60 lejes svájci franknak megfelelő árfolyamon indult meg az üzlet, a zürichi nyitás azonban a francia franknak és a lejnek a javulását hozta hírül s így délre a svájci frank árfolyama 34.45 leire csökkent. A többi árfolyamok: cseh korona 5.79—5.76, angol font 849—847, olasz lira 8.80—8.75, dollár 209.50—199.50, egy francia frank 9.08—9.25, egy lejért 336—354 osztrák, 230 magyar korona. — Az árfolyamok delután is ezek a színvonalok maradtak, de míg délelőtt élénk üzlet folyt, s retek is vasaroltak, delután már mindenki még további lanyhulásra várt.

Mai záratok:

Zürichi devizák: egy dollár 5.79, egy angol font 24.68, száz francia frank 26.90, száz olasz lira 23.25, száz cseh korona 16.72 és fél, száz lej 2.92 és fél, tízezer osztrák korona 0.81 és fél, tízezer magyar 2.07 és fél, száz billió német márk 135 svájci frank.

Bukaresti déli zárlat; devizák: egy francia frank 9.10, egy angol font 845, egy dollár 200, egy olasz lira 8.73, egy svájci frank 34.50, egy cseh korona 5.79, száz magyar korona 0.80, száz osztrák 0.28 és fél.

Budapesti értéktőrsde — Ma az árfolyamok tíz százalékgig menő veszéseket szenvedtek. Zárlati árfolyamok ezer koronákban: Magyar hitel 67, Osztrák hitel 184 és fél, Salgó 679, Rima 135, Déliavasut 106, Államvasut 420, Kohó 1030, Atlantika 47 és fél, Ganz-Danubi s 4165, Köszén 2980, Papir 41, Nasici 2350, Szlovénia 91, Viktória 225, Kereskedelmi hitel 30, Pesti Magyar Kereskedelmi Bank 1515, Beocsini 12.0, Urikányi 940, Láng 163, Lip ták 18, Schlick 101, Brassói 39, Zabolai 135, Baróti 10, Cukoripar 3850, Klotild 117, Temesi szesz 114, Hungária Műrúgya 227, Olasz Bank 28, Angol-Magyar Bank 97, Leszámitoló 113, Magyar-Cseh Bank 22 és fél, Nova 138, Kronbergerfa 15, Köznit 36, Csáky 24 és fél, Izzó 725, Magnezit 3350, Viktória Butor 10, Malomsó 17, Pesti Hazai 4555 és fél, Fegyver 1440.

(—) A Banca Albina brassói deviza osztályának telefonszámai 602 és 94. — Vesz és elad mindennemű idegen devizát effektív bankjegyet a legjobb árfolyamokon.

(—) A termények egy százalékos adója. A CFR. vezérigazgatósága felhívta az állomások figyelmét arra, hogy még raktározás céljából se fogadjanak el terményeket addig, míg az 1 százalékos adó lerögzésének megtörténtéig a feladó hivatalos nyugtával nem igazolja.

(—) A részvénytársaságok adóvallomása. A pénzügyminiszterium az adóvallomások benyújtásának határidejét később közlendő időpontig meghosszabbította, a részvénytársasági formájú vállalatok számára.

(—) Az idegentőke adómentessége. Bukaresti értesülésünk szerint a központi pénzügyi bizottság a pénzügyminiszter elnöklelével tegnap tartott ülésén arról tárgyalt, hogy a külföldi tőkéket, a mely belföldi vállalatnál értékesítéssel, mentesíti az ingallan-adó alól. — Jellemző, hogy a tanácskozásról szóló hivatalos közlemény kifejezetten az erős valutájú külföldi tőkékről beszél. — A kérdésben végleg szerdán fog dönteni a bizottság.

(—) Az olasz tartozások rendezése. Arról értesülünk, hogy az olasz hitellezők közös értekezletet tartottak romániai követeléseik ügyében és azt határozták, hogy az angol és a francia tartozásokéhoz hasonló rendezést fognak kívánni.

(—) Új bélyeg és illetéktörvény. Bukarestből azt jelentik, hogy a pénzügyminiszter ötven tagú bizottságot fog kiküldeni a bélyegilleték és hűgyaéki illeték törvényeinek módosítására; valószínű, hogy mindkét kérdésre nézve a regát törvényeit fogják kiterjeszteni a csatolt területekre is.

Nyílttér

Figyelmeztetés!

Weinreb Salamon utazó urunknak meghatalmazásainkat tartalmazó tárcája f. hó 22-én kiderítetlen módon Petrozsényban eltűnt.

Felhívjuk tisztelt üzletbarátaink figyelmét, hogy 1924. január hó 22. előtt k. állított fenti névre szóló meghatalmazásainkkal bárhol jelentkező akár üzletkötés akár pénzfelvétel céljából jelentkező illetéktenségére és ennek alapján azon személyekkel kötött ügyleteket, valamint fizetéseket el nem ismerjük.

Weinreb Salamon urunkat 1924. január 25. kelt meghatalmazásokkal ismét állítottuk és kérjük nevezett b. bizalmunkkal tovább is megőrizni.

Tisztelettel:

Szabla Import-Export Temesvár.

(*) Ezen rovat alatt közölteteket nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

REGÉNY CSARNOK

Simonyi obesterné.

Regény.

(25)

Írta: KELEMENNÉ ZATHURECZKY BERTA.

Gróf Kálnoky generális a huga kérdészködésére elmondotta, hogy az obester ur igen jól érzi magát és készül haza a látogatába. — O, hogy földért a sápadt arc ennek a hallatára! Milyen tűzben égtek azok a szép szemek.

— Alig merem elhinni ezt a hírt. — Mondá örömtől repeső hangon.

— Igaz szívből óhajtom, hogy örömet okozzon kegyelmednek ez a látogatás édes hugomasszony.

A hanglejtésben volt valami, ami megremegtette a szegény asszony szívét.

— Bátyám uram öxellenciája talán tud valamit, ami nekem bánatot okoz?

Könnyes szemét ráemelte az idős férfira. Annyi rettegés, annyi fájdalom volt a tekintetében, hogy a harchoz szokott marcona generális megdöbbenve érezte a szempilláját.

— Kérem, könyörgök, mondjon el nekem mindent!... Hisz megöl ez a bizonytalanság...

Egy kis szünetet tartott. Várta a választ. Belső remegés vett rajta erőt. A foga hallhatólag verődött össze.

— Az emberek olyan sokat beszélnek... Mi igaz ebből?

— Minden! — volt a halk, de határozott felelet.

Apor Annában megdermedt a lélek. Szinte érezni lehetett, mint hül ki a teste. Hangtalanul belemarkolt a levegőbe és ajkultán terült el a földön.

Bevitték. Ágyba fektették. Kálnokyné egész éjjel ott szorgoskodott mellette. Tette a tornalevet a fejére, a hidegvizes üveget a szívére.

Ott feküdt a szegény asszony testileg, lelkileg összetörve, száraz ajakkal, száraz szemmel, szótlanul.

Egyetlen óhaja az volt e nehéz órában, hogy: bár vége lenne e földi tragédiának. Bár görödüne le a függöny előtte, hogy ő is ott fekszik nyugodtan, szenvedés nélkül a szeretett szülők mellett.

Reggelre összeszedte magát. Arcán alig látszott az izgatottság nyoma. Csúpan a szemében égett valami csodálatos komor tűz, mely majdnem félelmetessé tette a vonásait.

Arra kérte a generálist, hogy mondjon el apróra mindent. Inkább tudja meg rokontól, mint idegentől ezt a borzasztó ujságot. Kimentek a kertbe; bevonultak egy lugasba, hol nem hallgatózhatnak a cselédek, az inasok.

Gróf Kálnoky elbeszélte, hogy a távozás után mennyire neki adta magát Simonyi a busulásnak. Vádolta magát, hogy ő verte fel a lethargiából. Elbeszélte továbbá, hogy Hiller polgármester ur igen megszerette a főtrázsamestert. Gyakran meghívták. És a polgármester ur huga Rosmann Mária — annyira nem titkolta a csinos magyar huszár iránti érdeklődését, hogy már szóbeszéd tárgyát képezte a városban.

Simonyi a harctéren megsebesült. Hiller polgármester ur a lakására vitette.

Hogy ott mi történt, arról nem tud számot adni. Ő csak akkor rémült el, midőn Simonyi Rosman Máriával a harctérre érkezett.

— Az eset nagy port vert fel Troppauban — folytatta a generális — a polgársággal majdnem összettközésre került a sor. Alig lehetett megnyugtani a kedélyeket.

Az idős férfi öklével nagyot sujtott a levegőbe.

Iszonyu patáliát csináltam. Azonban már nem lehetett jóvátenni a dolgot. Az ilyen uri leány kevesebbet ér egy utolsó cigány asszonynál.

Simonyi obesterné lesütött szemekkel bámult maga elé.

— Azt hittem, hogy pár hónap alatt rendbe jő a dolog; hiszen György nem nagy szeretetet mutatott iránta... Mig most...

— Mig most?...

— Rosman Máriának gyermeke született

— Akkor Anna el van veszve! — kiáltott fel a grófné.

Simonyi obesterné is jól tudta, érezte ezt. Hisz az ura valósággal bolondja volt a gyermekeknek.

Mély, zokogó sohaj tört fel az ajakán. — György most arra akarja rávenni a hugomasszonyt, hogy váljék el tőle.

Egyszerre meglevenedett a mártír arca. Szemei vészfényűn villogtak.

(Folyt. köv.)

Kiadó: »Brassói Lapok« nyomdája.

5 0/924 tan. szám.

HIRDETMEY

a tűzbiztosító-társaságok részére.

A tüzbiztosító-társaságok részére a Brassói tüzbiztosító-társaságok a Brassóban beszédtűzbiztosító díjaknak 1%-át képező összegét egy évre befizetni tartoznak a városi pénztárba.

Ennek következtében az összes Brassó város területén levő tüzbiztosító-társaságok, amelyeknek Brassó város területén tűzkár ellen biztosított épületei vagy egyéb tárgyai vannak, felszólítanak, miszerint az 1923. évi április hó 1-étől december hó 31-éig terjedő időtartamban esedékessé vált tűzkár-biztosító járulékokat a könyvei alapján a városi tanácsnak 30 napon belül mutassák be és miszerint egyúttal az 1 százalékos városi díjat a városi pénztárba fizessék be.

Brassó, 1924 január hó 24-én.

7359

A városi tanács.

FIGYELMEZTETÉS.

Wilk Frigyes vállalatunk nevén csalásokat követ el. Minthogy ellene körözlevél kibocsátott, kérjük jelenkezésekor a legközelebbi rendőrségnek átadni. Vállalatunk sem utazót, sem képviselőt nem tart, rendelések és fizetések közvetlenül hozzánk intézendők.

Első Földgázüzemű Üveggyár
Részvénytársaság, Medgyes.

7357

Egy világég, amelynek az országban nagy árukészlete van

UTAZÓT

keres Erdély részére az elektromos szakmából.

Csakis

komoly, a szakmában aquizitorikus gyakorlattal rendelkező urak ajánlatát vesszük figyelembe. Nagy jövedelem és megfelelés esetén jövő biztosítva.

Ajánlatokat „Őnálló 40” jellegre a következő címre kérünk: „AGENTIA ADANIA”
București, Strada Sărindar No 4.

PRAY

féle hygienikus dragee-bomba glatin osomogulásban legutányosabban mindenki közvetlen a cegnél szerezheti be. PRAY, Timișoara, Cetate, Tepes-Voda 3.!!!!!!

Raktárról eladó:

100 mm. Weiss Manfréd gyártmányu

Vastagsággyalugép

komplett elötéttel.

700 mm. Kirchner gyártmányu

Szalagfűrész

CSIHÁ & RÁKOSI

BRASSÓ, EGRES-UCCA 7 SZ.

Telefon: 3-82.

Sürgőnycim: „Csiha, Braşov.”

HAVRE — NEW-YORK

Gyorspostajáratok:

Kanada—Kuba—Mexikó—New-Orleans—Haiti—Antillák—Észak-afrika-felé. Felvilágosításokat nyújt:

SOC. „SARNIA”

Pasagiul Comedia BUCUREȘTI és „RECLAMA” CLUJ.

!!!! GYŐZŐDJÖN MEG SZEMÉLYESEN !!!!

NEM MESE, HANEM VALÓSÁG, HOGY
SOCI GYÖRGY POSZTÓÁRU GYÁRI LERAKATÁBAN
A JANUÁR ÉS FEBRUÁR HAVI FARSANGI IDÉNYRE MINDEN RAKTÁRON LEVŐ BEL- ÉS KÜLFÖLDI POSZTÓ-ÁRUBÓL A NAPI ÁRÓBÓL
!!!! BRASOV, !!!!
WEISZ MIHÁLY-U. 18.
10 SZÁZALÉK ENGEDMÉNYT AD!
ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN !!!!

TELEFON 11 94.

TELEFON 11-94.

ACÉLLEMEZ ÜZLETI

REDŐNYÖKET

Esslingeni ablakfaredőnyt, Napellenző szerkezeteket gyártunk és legolcsóbban szállítunk. Aránylással díjtalanul szolgálunk

HALÁSZ TESTVÉREK

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD) STR. CUZA VODA
(SZACSVAY-U.) 17

„GANZ“-féle Villamossági Részvénytársaság és Társa CLUJ.

Sürgőnycim: ALTERNO. Telefon 991. Strada Reg. Maria 16.

Villamos generatorok, dynamók, motorok és transzformatorokból, valamint váltóáramú árammérő órákból és szerelési anyagokból állandó nagy raktár. :: Bizományi raktár minden nagyobb városban. KÖLTSÉGVETÉSEKET DIJMENTESEN AD.

Ganz és Társa Danubius R.T. képviselte

benzinmotorokra, szivógázmotorokra, centrifugális szivattyukra, téglagyári berendezésekre és vasúti kocsikra, valamint azok tartozékaira.

Lloyd 157. 1458

WIMPASSINGI

sár- és hócipők
a legjobbak.

1000 kgr. tűzifa Lei 730.-

Megrendelhető az Erdélyi Leszámitoló Banknál, Virág-sor 12. szám alatt.

Román-magyar nyelvet tökéletesen bírő
IRNOKOT

keres dr. Fábán László ügyvéd, Baróton. Állás mielőbb elfoglalandó. Fizetés megállapodás szerint. 7317

6-8 HP. benzínmotoros új, vasvázás
favágógép

70 cm. átmérőjű fűrészlappal eladó.

Csiha & Rákosi

BRASSÓ, EGRES-UCCA 7.

Telefon: 3-82. Sürgőnycim: Csiha Braşov.

SATMAR

DACIA

volt Pannónia szálloda, étterem és kávéház. Kifűző konyha, alsórendű szobák, hideg-meleg vízvezetékkel és központi fűtéssel.

Gépeket

BIZOMÁNYI ELADÁSRA

elfogadunk.

Ingyen hirdetjük és raktározzuk.

CSIHÁ & RÁKOSI

BRASSÓ, EGRES-UCCA 7.

TELEFON 3-82. SÜRGÖNYCIM: „CSIHÁ BRAŞOV”.

Saxonia 427.

Fehér szózott szalonna

fűrésztelpek részére. — Vidéki rendelések postacsomagban gyorsan és pontosan szállítatnak. Hentesáru bevásárlásnál forduljon bizalommal

Bedners és Höhr szalámigyárhoz

Brassó, Hirsch-ucca 5 sz., ahol nagy választékban kap l-ső rendű felvágottat, sonkát, füstölt húst, füstölt és paprikás szalonnát, vaját, halkonzervet, sajtot stb.

Iparvállalatoknak és viszonteladókknak árkedvezmény!

Figyelmes kiszolgálás! Szolid árak!

APRÓ HIRDETÉSEK

Egy szó ára: 2.— lei. — Vastagabb betűvel

4.— lei. — Legkisebb apróhirdetés 20 lei.

Csak válaszbélyeggel felszerelt kérdezősködés válaszolunk. — Apróhirdetéseket a fenti árak mellett bizományosunknál is feladhat minden helységben, aki aztán pontosan továbbítja kiadók hivatalunkhoz.

Udvarhelyvármegyében, nagy vidékkel bíró kisbirtokon egy 20 lóerős benzínmotorhajítású, kőműves (francia kőműves), igen jó karban levő, teljesen új szilijazattal felszerelt malom telek és épülettel együtt eladó. Felvilágosításokat Váro Géza és dr. Kálmán József odorheui ügyvédek iródiájára nyújt.

Házépítésre alkalmas telkek Oradea-Mare városban eladók. Felvilágosítást ad Rokay Károly, Hosszu-ucca 4 szám.

Egy kovács-műhely szerszám eladó. Tudakozódni lehet Paizsnál, Mester-u 19.

Réval Nagy Lexikon rövidesen megjelenő XV. kötet 800 Leiert, XV-ik kötet 650 Leiert, XII-XIV. kötetenként 500 Leiert megrendelhető V. Manó könyvkereskedőnél, Oradea-Mare.

Nagyobb gazdaságban gyakori állást keres intelligens fiatalember egy évi gyakorlatl. Grünwald „Steaua Română” Constanța 730.

Kiadó szépen butorított villágos szoba Br. Wiernemend, Vár-ucca 1.

Hirdetmény 720 Lei egy 81 sz. hasábnál loco városi tseraktár Hosszofalu. Utazók a városi erdőgazdálkodás iródiájában, Hosszofalu 101 szám alatt kaphatják Hosszofalu, január hó 29. Az erdőgazdálkodás.

Egy drb. egyfogatú szarvú jütányos áron eladó Brassó, Hátulsó-ucca 18.

Megvételre keresek 6-10 HP. benzínmotort Taback Brassó.

„Elvált asszony” jellegre levél van a kiadóban.

Egy szítás-malom, víz- és nyersorajmotort hajtásra berendezve, épületekkel együtt esetleg bérbeadó. Bács Károly Csikszerecs, 730.

Kazán ho-sza 5.100 mm. átmérője 1400 mm. 9atml üzemnyo nára engedélyezett garantiájú jó állapotban levő fűrdőkazánt megvételre keres. Viseul de sus (Felsővisó) Izraelita hitközség elnöksége. Vaghat Fischei.

Hosszu-ucca 17.

alatt ujonnan berendezett

szabó-üzletet

nyitottam. Tartok szövete, készítek elegáns öltönyöket, legjobb szabású rakianokat, téli kabátokat stb. Mérsékelt árak, pontos kiszolgálás.

SZÖKEJ.

Megvételre keresek

vasesztergapadot

250-300 cm. kinyitással, kifogástalan állapotban. Ajánlatok: Pekri Géza címre, Dicsőszentmárton küldendő.

ERDELYRÉSZI ÉKSZERÁRUGYÁRTÁS CLUJ, Calea Regele Ferdinand 19. Tel. interurb. 218. Sürgőnycim: Juvaere Cluj.

Ékszerárugyártás és nagykereskedés. Fogászati arany és fogászati. Arany-érmék, platina-beváltság. Klenze és Schwarzwaldi órákban valamint kina-érmék tárgyakban nagy lerakat! Csak viszonteladókknak!

Frakkok, szmokingok 5000-6000 leiig.

Raglánok, átmeneti és bőrkabátok

2500-5000 leiig a legszebb kidolgozásban.

Dr. Balogh J. uriszabónál

Brassó, Kolostor-u. 29. sz. alatt kaphatók.

Első Aradi Tűkőrgyár

Str. Colonel Paullan No. 4. — Villanyerőre berendezett tűkőr és üvegcsiszoló.

Készít minden a szakmába vágó legmodernebb csiszoló és gravier munkákat megadott rajz szerint.

Iskola Alapítvány — Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár — Fundatia pt. Scoala — BCU Cluj

Nyomatott a „Brassói Lapok” nyomdavidallatának körforgó gépen, Brassóban.